

AncHistBibl

Αλέξιος Γ.Κ. Σαββίδης

Καθηγητής Ιστορίας Μεσαιωνικών & Βυζαντινών Χρόνων

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου/ Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας & Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών
(Καλαμάτα)

**ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
(ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ-ΡΩΜΑΪΚΗΣ)**

[περ. 550 π.Χ.-περ. 300 μ.Χ.]

(η βιβλιογραφία αυτή περιορίζεται σε αυτοτελείς εκδόσεις [βιβλία-μονογραφίες-συλλογικοί τόμοι] και δεν περιλαμβάνει άρθρα-μελέτες σε επιστημονικά ή εκλαϊκευτικά περιοδικά. Δεν περιλαμβάνει επίσης ειδικά αυτοτελή έργα ιστορίας πόλεων ή περιοχών, πλην ορισμένων εξαιρέσεων για τις Αθήνα-Σπάρτη, την Ήπειρο, τη Μακεδονία τη Ρόδο και την Κύπρο. Χρήσιμα λεξικογραφικά λήμματα, συχνά γραμμένα από επώνυμους συντάκτες, υπάρχουν και στα γνωστότερα ελληνικά παλαιότερα και νεότερα εγκυκλοπαιδικά έργα, όπως την *Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαιδεία* «Πυρσού, το *Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ελευθερουδάκη*, το *Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν «Ηλίου»*, την *Μεγάλη Γενική Εγκυκλοπαίδεια* «Υδρία και τις ελληνικές μεταφράσεις των *Μεγάλης Σοβιετικής Εγκυκλοπαίδειας* και *Εγκυκλοπαίδειας «Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάνικα»*).

1. ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ (με χρονολογική σειρά έκδοσης/ επανέκδοσης)

Κωνσταντίνος Άμαντος, *Ιστορία της Ελλάδος από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι του 1071 μ.Χ.*, Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων/ ΟΕΔΒ, 1977

Arnold Toynbee, *Οι Έλληνες και οι κληρονομίες τους*, μετ. Νίκος Γιανναδάκης, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1992 (τα κεφάλαια 3 & 4)

Κωνσταντίνος Παπαρηγόπουλος, *Ιστορία ελληνικού έθνους (αρχαιότητα-1881 μ.Χ.)*, απόδοση στη δημοτική γλώσσα, σε 18 τομίδια (με βάση την 2^η έκδ. του πρωτοτύπου/ 1885), Αθήνα, Κάκτος, 1992-1993 (ιδίως τα τομίδια 2-8 για την περίοδο ως τον Μ. Κωνσταντίνο)

Κώστας Κύρρης, *Ιστορία της Κύπρου*, Λευκωσία 1996 (πρωτότυπη αγγλική έκδ., 1985)

Σπυρίδων Λάμπρος, *Ιστορία Ελλάδος από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι της αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως, 1453*, 6 τόμοι, Αθήνα, Δημιουργία, 1998 (φωτοανατύπωση της έκδοσης του 1886-1908) (ιδίως οι τόμοι Α'-Γ' για την περίοδο ως τον Μ. Κωνσταντίνο)

Γιάννης Κορδάτος, *Μεγάλη ιστορία Ελλάδας, 2500 π.Χ.-1924 μ.Χ.*, 13 τόμοι, Αθήνα, εκδ. 20ός αιώνας, χ.χ. [1959] (ανατύπ.) (η αρχαία περίοδος ως το 300 μ.Χ. στους τόμους Α'-ΣΤ')

Ιστορία Ελληνικού Έθνους (συλλογικό έργο), τόμοι Α΄-ΙΣΤ΄, Εκδοτική Αθηνών 1970-1979 (και ανατυπώσεις) – ιδίως οι τόμοι Α΄-ΣΤ΄ (περίοδος ως το 324 μ.Χ./ η αρχαία ελληνική ιστορία στους τόμους Β΄-Δ΄, η ελληνιστική στους Δ΄ & Ε΄ [περίοδοι 336-201 & 201-30 π.Χ.] και η ρωμαϊοκρατία στον ΣΤ΄ [με επιλογή βιβλιογραφίας στο τέλος των τόμων])

Ελληνική Ιστορία (αρχαιότητα-1992 μ.Χ.), επίτομο συλλογικό έργο (=τόμος 25 της θεματικής *Εκπαιδευτικής Ελληνικής Εγκυκλοπαίδειας*), Εκδοτική Αθηνών 1992 (και ανατύπωση) (ιδίως οι σελ. 10-165 για την περίοδο ως το 324 μ.Χ.)

P. Casson, *Το ταξίδι στον αρχαίο κόσμο*, μετ. Λίνα Σταματιάδη, επιμ. Αντιγόνη Φιλιππούλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1995 (2^η έκδ. 1996)

Ch. Jacob, *Γεωγραφία και εθνογραφία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Ε. Τουνταςάκη, Αθήνα, Gutenberg, 2000

Δημήτρης Βαρδίκος, *Εμείς οι Έλληνες: 4.000 χρόνια πολιτισμός και ιστορία στην Αιγαία γη*, τόμος ΙΙ: *Κλασική και μετακλασική Ελλάδα –Χρονολόγιον από 776 π.Χ. έως 144 π.Χ.* και τόμος ΙΙΙ: *Ρωμαίο-βυζαντινοκρατία –Χρονολόγιον από 144 π.Χ. έως 1453 μ.Χ.*, Αθήνα, Βιβλιοπωλείο «ΑΤΤΙΚΑ», 2004-2006 (και ανατυπώσεις)

Catherine Salles, *Η άλλη όψη της αρχαιότητας*, μετ. Κώστας Τσιταράκης, Αθήνα, Παπαδήμας, 2005.

R. Fox, *Ο κλασικός κόσμος –μια επική ιστορία από τον Όμηρο στον Αδριανό*, μετ., Αθήνα, Ωκεανίδα, 2006

Ιστορία των Ελλήνων (συλλογικό έργο), 15 τόμοι, Αθήνα, Δομή, 2006 (η αρχαία περίοδος ως το τέλος των ελληνιστικών χρόνων στους τόμους Β΄-Δ΄ και η αρχαία κυπριακή ιστορία ως το τέλος της ελληνιστικής περιόδου στον ειδικό περί Κύπρου ΙΕ΄ τόμο [με επιλογή βιβλιογραφίας στο τέλος των τόμων])

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (από τέλη αρχαϊκής εποχής/ 2^ο μισό 6^{ου} π.Χ. αι.) & **ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ**¹ (αλφαβητικά)

M. El-Abadi, *Η αρχαία βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας*, μετ. Λ. Κασίμη, Αθήνα, Σμίλη, 1998

M.-C. Amouretti & F. Ruzé, *Κοινωνία και πόλεμος στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Γ. Γεωργαμλής, Αθήνα, Πατάκης, 2004

Ανδρέας Ανδρεάδης, *Ιστορία της ελληνικής δημοσίας οικονομίας. Από των Ομηρικών μέχρι των ελληνο-μακεδονικών χρόνων*, τόμος Ι, Αθήνα, Παπαδήμας, επανέκδοση 1992 (επιμ.-βιβλιογραφικές προσθήκες)

¹ Οι βασικές πηγές (Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφών, Πλούταρχος, Πολύβιος, Αρριανός) έχουν εκδοθεί στην Ελλάδα χρηστικά, με νεοελληνική απόδοση & σχόλια, στις σειρές των εκδόσεων Πάπυρος, Ζαχαρόπουλος & Κάκτος («Οι Έλληνες»).

- A. Andrewes, *Η τυραννία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Μαίρη Κάσου, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1982
- A. Andrewes, *Αρχαία ελληνική κοινωνία*, μετ. Ανδρέας Παναγόπουλος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1983 (3^η έκδ. 1999)
- Μανόλης Ανδρόνικος (επιμ.), *Φίλιππος, βασιλεύς Μακεδόνων*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών 1980
- M. Austin & P. Vidal-Naquet, *Οικονομία και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα, Δαίδαλος-Ζαχαρόπουλος, 1998
- P. Ballet, *Η καθημερινή ζωή στην Αλεξάνδρεια, 331-30 π.Χ.*, μετ. Σ. Βλοντάκης, Αθήνα, Παπαδήμας, 2002
- E. Baltrusch, *Σπάρτη*, μετ. Χρήστος Μπαλόγλου Αθήνα, Παπαδήμας, 2003
- Ιωάννης Βάρτσος, *Ο Πύρρος εν Ιταλία –σκοποί και δράσεις αυτού*, Αθήνα, Μ. Πεχλιβανίδης, 1967 (διδακτορική διατριβή)
- Ιωάννης Βάρτσος, *Δυτική πολιτική των Αθηνών κατά τον 5^ο αι. π.Χ.*, Ιωάννινα, ΙΜΙΑΧ, 1978
- Her. Bengston, *Ιστορία αρχαίας Ελλάδας: από τις απαρχές μέχρι τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία*, μετ. Αντρέας Γαβρίλης, Αθήνα, Μέλισσα, 1979 (ανατύπωση 1991)
- Horst Blanck, *Εισαγωγή στην ιδιωτική ζωή των αρχαίων Ελλήνων & Ρωμαίων*, μετ. Αλίκη Μουστάκα, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2004 (ανατύπ. 2007)
- A. Βλάχος, *Η οικοδόμηση της δημοκρατίας*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1999
- Γ. Βλάχος (επιμ.), *Η Αθηναϊκή δημοκρατία. Μελέτες για το πολίτευμα και την ιδεολογία των Αθηναίων*, 2 τόμοι, Ακαδημία Αθηνών, 1995
- R. Bloch, *Η μαντεία στην αρχαιότητα*, μετ. Κ. Αλάτσης, επιμ. Α. Γκάρτζιου, Αθήνα, 1990
- J. Boardman, *Οι αρχαίοι Έλληνες στην υπερπόντια εξάπλωσή τους*, μετ. Η. Ανδρεάδης, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1996
- J. Boardman, J. Griffon & O. Murray, *Ελλάδα & ελληνιστικός κόσμος (Πανεπιστημίου Οξφόρδης)*, μετ. Αλίκη Τσοτσορού-Μύστακα, Αθήνα, Νεφέλη, 1996
- A.B. Bosworth, *Κατακτήσεις και Αυτοκρατορία Μεγάλου Αλεξάνδρου*, μετ. Κ. Μακρής, Αθήνα Οδυσσεάς, 1998
- George Willis Botsford & Charles Alexander Robinson (αναθεώρηση Donald Kagan), *Αρχαία ελληνική ιστορία*, μετ. Σωτ. Τσιτσώνης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1977 (4^η έκδ. 1995) και συμπληρωματικός τόμος (ιστορικός άτλας-εικονογράφηση), 1979

- Φρίξος Βράχας, *Ελληνιστική Κύπρος*, Αθήνα, Επικαιρότητα, 1984.
- A.R. Burn, *Ο Μέγας Αλέξανδρος και η Ελληνιστική Αυτοκρατορία*, μετ. Α. Κοτζιάς, Αθήνα, Κέδρος, 1983
- John B. Bury & Russel Meiggs, *Ιστορία αρχαίας Ελλάδας*, μετ. Ρούλα Τατάκη, Κ. Πετρόπουλος, Άννα Παπαδημητρίου-Γραμμένου, Κ. Μπουραζέλης, Άγγ. Ματθαίου, 3 μέρη σε 2 τόμους (Α'-Β' και Γ'), Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1998 (3^η έκδ.)
- Luciano Canfora, *Η χαμένη βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας*, μετ. Φ. Αρβανίτης, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1989
- Luciano Canfora, *Ελληνισμός: ερμηνεία της αλεξανδρινής εποχής*, μετ. Σ. Μαρκέτος, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1992
- E. Cantarella, *Οι γυναίκες της αρχαίας Ελλάδας*, μετ. Π. Δημάκη, Αθήνα, Παπαδήμας, 1998
- P. Carlier, *Ο ελληνικός κόσμος τον 4^ο αι.*, μετ. Μ. Στεφάνου, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2005
- Πέτρος Γαρουφαλιάς, *Πύρρος, ο βασιλιάς της Ηπείρου*, Αθήνα 1975 (3^η έκδ.)
- P. Cartledge, *Οι Έλληνες*, μετ. Π. Μπουρλάκης, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 2002
- P. Cartledge, *Το μεγαλείο της Σπάρτης*, μετ. Θ. Δαρβίρη, Αθήνα, Ενάλιος, 2004
- P. Cartledge, *Οι Σπαρτιάτες*, μετ. Α. Φιλίππατος, Αθήνα, Νέα Σύνορα-Λιβάνης, 2004
- P. Cartledge (επιμ.), *Εικονογραφημένη ιστορία της αρχαίας Ελλάδας*, μετ. Β. Κυριαζή, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος, 2004
- P. Cartledge, *Μέγας Αλέξανδρος –η αναζήτηση ενός νέου παρελθόντος*, μετ. Π. Καρακατσάνη, Αθήνα, 2005
- B. Γκαφούροφ & Δημήτρης Τσιμπουκίδης, *Αλέξανδρος ο Μακεδών & Ανατολή*, μετ. Γ. Στεργίου, Αθήνα, Παπαδήμας, 1992 (2^η έκδ.)
- R. Cohen, *Αθηναϊκή δημοκρατία: από τη γέννηση ως το θάνατό της*, μετ. Αλ. Κόντος, Αθήνα, Ειρμός, 1992
- P. Conolly, *Η πολεμική τέχνη των αρχαίων Ελλήνων*, μετ., Αθήνα, Ι. Σιδέρης, χ.χ.
- P. Conolly & H. Dodge (επιμ.), *Η αρχαία πόλη: η ζωή στην Αθήνα και στη Ρώμη*, μετ. Μ. Λεβεντοπούλου, Αθήνα, Πατάκης, 2001
- Δημήτριος Γουδής, *Το Μαντείον των Δελφών*, επιμ. Απόστολος Χαρίσης, Αθήνα, Δημιουργία, επανέκδοση 1997 (πρωτότυπη έκδοση το 1937)
- Fustel de Coulanges, *Η αρχαία πόλη*, μετ. Λ. Σταματιάδη, Αθήνα, Ειρμός, 1991

- G.E.M. de Ste. Croix, *Ο ταξικός αγώνας στον αρχαίο ελληνικό κόσμο*, μετ. Γ. Κρητικός, Αθήνα, Ράππα, 1997
- G.E.M. de Ste. Croix, *Τα αίτια του Πελοποννησιακού Πολέμου*, μετ. Ελένη Αστερίου, Αθήνα, Οδυσσεάς, 2005
- Π. Δημάκης, *Πρόσωπα και θεσμοί της αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1994
- Johann Gustav Droysen, *Ιστορία Μεγάλου Αλεξάνδρου*, 2 τόμοι, μετ.-εισαγ. Ρένος Αποστολίδης, επιμ. Ήρκος & Στάντης Αποστολίδης, Αθήνα, Ελευθεροτυπία, 1993
- Johann Gustav Droysen, *Ιστορία διαδόχων Μεγάλου Αλεξάνδρου*, 2 τόμοι, μετ.-εισαγ. Ρένος Αποστολίδης, επιμ. Ήρκος & Στάντης Αποστολίδης, Αθήνα, Ελευθεροτυπία, 1993
- Ch. Emlyn-Jones & L. Hardwick, *Αθήνα: ο χρυσός αιώνας* (The Open University), μετ. Σ. Σταυρούλου & Π. Κουτσουμπός, Αθήνα, 1992
- D.W. Engels, *Ο Μέγας Αλέξανδρος και η διοικητική μεριμνα του μακεδονικού στρατού*, μετ., Αθήνα, Γενικό επιτελείο Στρατού/ ΓΕΣ, 1986
- Χ. Ζαλοκώστας, *Μέγας Αλέξανδρος, ο πρόδρομος του Ιησού*, Αθήνα, Εστία, 1993
- C. Farrar, *Οι αρχές της δημοκρατικής σκέψης στην κλασική Αθήνα*, μετ. Α. Σακελλαρίου, Αθήνα, Παπαδήμας, 1991
- Paul Faure, *Η καθημερινή ζωή στις στρατιές του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, μετ. Γιάννης Αγγέλου, 2^η έκδ., Αθήνα, Παπαδήμας, 1997 (ανατύπ. 2008)
- M.I. Finley, *Οικονομία και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα*, 2 τόμοι, μετ. Ανδρέας Παναγόπουλος (Α') & Μίνα Καρδαμίτσα-Ψυχογιού (Β'), Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1989-1991 (2^η έκδ. 1998)
- M.I. Finley, *Η πολιτική στον αρχαίο κόσμο*, μετ. Σ. Βουτσάκη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1996
- S. Fischer-Fabian, *Μέγας Αλέξανδρος –το όραμα της ειρήνης των λαών*, μετ., Αθήνα, Κονιδάρης, 1997
- Robert Flacelière, *Μάντε(ι)ς και μαντεία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Αικατερίνη Δημητρίου, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος, 1964
- Robert Flacelière, *Δημόσιος και ιδιωτικός βίος των αρχαίων Ελλήνων*, μετ. Γεράσιμος Βανδώρος Αθήνα, Παπαδήμας, 1985
- W.G. Forrest, *Η γένεση της αθηναϊκής δημοκρατίας: ο χαρακτήρας των ελληνικών πόλεων, 800-400 π.Χ.*, μετ. Ανδρέας Παναγόπουλος, Αθήνα, Παπαδήμας, 1994
- J.F.C. Fuller, *Η ιδιοφυής στρατηγική του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, μετ. Κωνσταντίνος Κολιόπουλος, Αθήνα, Ποιότητα, 2004

- Y. Garland, *Η δουλεία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Α. Χατζηδάκης, Αθήνα, Gutenberg, 1988
- Hans-Joachim Gehrke, *Ιστορία ελληνιστικού κόσμου*, μετ. Άγγελος Χανιώτης, επιμ. Κωνσταντίνος Μπουραζέλης, Αθήνα, MIET, 2000 (ανατύπωση 2003) (η περίοδος από Μέγα Αλέξανδρο ως το 30 π.Χ.)
- R. Ginouènes & Μιλτιάδης Χατζόπουλος (επιμ.), *Μακεδονία: από τον Φίλιππο Β΄ ως τη ρωμαϊκή κατάκτηση*, Αθήνα 1993
- Gustave Glotz, *Η ελληνική «πόλις»*, μετ. Αγνή Σακελλαρίου, Αθήνα, MIET, 1978 (4^η έκδ. 1994)
- Peter Green, *Οι ελληνοπερσικοί πόλεμοι*, μετ., Αθήνα, Τουρίκης, 2004
- N. Guild, *Φίλιππος ο Μακεδόνας*, μετ. Ερρίκος Μπαρτζινόπουλος, Αθήνα, Νέα Σύνορα-Λιβάνης, 1994
- X. Θεοδωράτος, *Οι μεγαλύτερες μάχες του αρχαίου ελληνικού κόσμου από τους Μηδικούς Πολέμους έως τη ρωμαϊκή εισβολή*, Αθήνα, Τάλως, 2007
- C. Habicht, *Ελληνιστική Αθήνα*, μετ. Γ. Κοιλής, Αθήνα, Οδυσσέας, 1998
- Nicholas Hammond, *Ιστορία Μακεδονίας, 336-167 π.Χ.*, 3 τόμοι, μετ. Μ. Χαλκιοπούλου-Γ. Φωτιάδης, Θεσσαλονίκη, Μαλλιάρης-Παιδεία, 1995
- Nicholas Hammond, *Το θαύμα που δημιούργησε η Μακεδονία*, μετ. Φανούριος Βώρος, Αθήνα, Παπαδήμας, 1995
- Nicholas Hammond, *Φίλιππος ο Μακεδών*, μετ. Π. Θεοδωρίδης, Θεσσαλονίκη, Μαλλιάρης-Παιδεία, 1997
- Nicholas Hammond, *Μέγας Αλέξανδρος, ένας ιδιοφυής*, μετ. Π. Θεοδωρίδης, Θεσσαλονίκη, Μαλλιάρης-Παιδεία, 1886 (ανατύπ. 1997) (και Αθήνα, 2005)
- Nicholas Hammond, *Το μακεδονικό κράτος: γένεση, θεσμοί και κοινωνία*, μετ. Δ. Γκούσκος & Ε. Σακελλάριος, Αθήνα, Παπαζήσης, 1999
- L. Hardwick, *Κοινωνική ιστορία της αρχαίας Αθήνας* (The Open University), μετ. Ν. Αλβανού & Π. Κουτσομπός, Αθήνα, 1985
- St. Hodkinson, *Ιδιοκτησία και πλούτος στην Σπάρτη της κλασικής εποχής*, μετ. Ιωάννα Κράλλη, Αθήνα, Πατάκης, 2004
- Simon Hornblower, *Ελληνικός κόσμος, 479-323 π.Χ.*, μετ. Εύα Πέππα, Αθήνα, Οδυσσέας, 2005
- D. Kagan, *Ο Πελοποννησιακός Πόλεμος*, μετ. Ν. Πηλαβάκης, Αθήνα, Ωκεανίδα, 2004

- Παναγιώτης Κανελλόπουλος, *Ιστορία αρχαίας Ελλάδος, 490-146 π.Χ.*, 3 τόμοι, Αθήνα, Γιαλλελής, 1982
- Βάσος Καραγεώργης, *Αρχαία Κύπρος από τη νεολιθική εποχή ως το τέλος της ρωμαϊκής*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1978
- Α. Καραδημητρίου, *Το μαντείο των Δελφών. Χρησιμοδοσία, κείμενα των χρησμών, ανάλυση της χρησμικής γλώσσας*, Θεσσαλονίκη, 2002
- Σαράντος Καργάκος, *Ιστορία των αρχαίων Αθηνών*, 2 τόμοι, Αθήνα, Gutenberg, 2004
- Χρυσούλα Καρδαρά, *Ιστορία της Σπάρτης, 1200-146 π.Χ.*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, χ.χ. [1975] (πανεπιστημιακές παραδόσεις)
- Χρυσούλα Καρδαρά, *Οι Λακεδαιμόνιοι: πολιτική, κοινωνική, πολιτειακή και θρησκευτική ιστορία της αρχαίας Σπάρτης*, Αθήνα, 1979
- Γ.Β. Καρύτσας, *Η ομοσπονδιακή Αιτωλία και το Θέρμο*, Αθήνα 1996
- Δ. Καψαλάς, *Μέγας Αλέξανδρος, ο κατακτητής*, Αθήνα, Κυρομάνος, 1995
- Κ.Μ. Κολοβονα, *Η καθημερινή ζωή στην αρχαία Ελλάδα*, μετ., Αθήνα, Παπαδήμας, 1989
- Δ. Κούτουλας, *Αρχαία Σπάρτη*, Θεσσαλονίκη, Δίον, 1999
- Δρόσος Κραβαρτόγιαννος, *Αρχαία νομίσματα –ιστορικά τεκμήρια*, 'Αμφισσα, Αρχέτυπο, 2009
- Βασίλης Κρεμμυδάς & Σοφοκλής Μαρκιανός, *Ο αρχαίος κόσμος: ανατολικοί λαοί και Ελλάδα, ως το 323 π.Χ.*, Αθήνα, Γνώση, 1982²
- Βασίλης Κρεμμυδάς & Σοφοκλής Μαρκιανός, *Ο αρχαίος κόσμος: ελληνοιστικοί χρόνοι-Ρώμη*, Αθήνα, Γνώση, 1985
- Δημήτρης Κυρτάτας, *Δούλοι, δουλεία και δουλοκτητικός τρόπος παραγωγής*, Αθήνα, Ο Πολίτης, 1987
- Δημήτρης Κυρτάτας, *Κατακτώντας την αρχαιότητα –ιστοριογραφικές διαδρομές*, Αθήνα Πόλις, 2002
- Γρηγόρης Κωνσταντινόπουλος, *Αρχαία Ρόδος*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1986
- Π. Λεκατσάς, *Η πολιτεία του ήλιου: η κοινοχτημονική επανάσταση των δούλων και προλετάρων της Μικρασίας, 133-128 π.Χ.*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1978

² Ειδικά για τους Πέρσες βλ. Α.Τ. Olmstead, *Ιστορία της Περσικής Αυτοκρατορίας*, μετ. Εύα Πέππα, Αθήνα, Οδυσσέας, 2002.

- P. Lénêque & P. Vidal-Naquet, *Κλεισθένης ο Αθηναίος*, μετ. Στ. Γεωργοπούλου, Αθήνα, Ευρύαλος, 1989
- P. Lénêque, *Ο ελληνοιστικός κόσμος*, μετ. Μ. Παπαηλιάδη, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2003
- V.M. Manfredi, *Οι Έλληνες της Δύσης*, μετ. Β. Λάππα, Αθήνα, Νέα Σύνορα-Λιβάνης, 1997
- V.M. Manfredi, *Μέγας Αλέξανδρος*, 3 τόμοι, I: *Ο γιος του ονείρου*, II: *Η άμμος του Άμμωνα*, III: *Τα πέρατα του κόσμου*, μετ., Αθήνα, Νέα Σύνορα-Λιβάνης, 1997
- Rupert Matthews, *Η μάχη των Θερμοπυλών*, μετ., Αθήνα, Ψυχογιός, 2008
- Εμμανουήλ Μικρογιαννάκης, *Παθολογία πολιτευμάτων στην αρχαιότητα*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1992
- Claude Mossé, *Το τέλος της αθηναϊκής δημοκρατίας*, επιμ. Γ. Βλάχος, Αθήνα, 1978
- Claude Mossé, *Ιστορία μιας δημοκρατίας: Αθήνα, από τις αρχές ως τη μακεδονική κατάκτηση*, μετ. Δήμητρα Αγγελίδου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1983 (3^η έκδ. 1999)
- Claude Mossé, *Ιστορία μιας δημοκρατίας: Αθήνα – από τις αρχές ως τη μακεδονική κατάκτηση*, μετ. Δήμητρα Αγγελίδου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1983 (3^η έκδ. 1999)
- Claude Mossé, *Αρχαϊκή Ελλάδα: από τον Όμηρο ως τον Αισχύλο, 8^{ος}-6^{ος} αι.*, μετ. Στρατής Πασχάλης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1987 (3^η έκδ. 2001)
- Claude Mossé, *Οι τύραννοι στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Α. Καλογεροπούλου, Αθήνα, Το άστυ, 1989
- Claude Mossé, *Η γυναίκα στην αρχαία Ελλάδα*, μετ.-επιμ. Α. Στεφανής, Αθήνα, Παπαδήμας, 1991 (με συμπληρωματική βιβλιογραφία)
- Claude Mossé, *Ο πολίτης στην αρχαία Ελλάδα: γένεση και εξέλιξη της πολιτικής σκέψης και πράξης*, μετ. Ι. Παπακωνσταντίνου, Αθήνα, Σαββάλας, 1996
- Claude Mossé, *Αλέξανδρος: το πεπρωμένο ενός μύθου*, μετ., Αθήνα, Παπαδήμας, 1998
- Claude Mossé, *Οι θεσμοί στην κλασική Ελλάδα*, μετ. Μ. Παπαηλιάδη, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2002
- Claude Mossé, *Πολιτική και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Κ. Μπούρας, Αθήνα, Σαββάλας, 2003
- Claude Mossé, *Περικλής, ο εφευρέτης της δημοκρατίας*, μετ. Σ. Βλοντάκη, Αθήνα, Παπαδήμας, 2005
- Claude Mossé & Annie Schnapp-Gourbeillon, *Επίτομη ιστορία αρχαίας Ελλάδας, 2000-31 π.Χ.*, μετ. Λύντια Στεφάνου, Αθήνα, Παπαδήμας, 1996 (ανατύπωση 2005)

Oswyn Murray & Simon Price (επιμ.), *Η αρχαία ελληνική πόλις από τον Όμηρο ως την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, μετ. Σπύρος Κάπαρης, επιμ. Ιωάννα Κράλλη, Αθήνα, Πατάκης, 2007

Χ. Νάλτσας, *Φίλιππος Β΄ ο Μακεδών –ο ενωτής των Ελλήνων*, Θεσσαλονίκη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 1970

Robin Osborne, *Η γένεση της Ελλάδας, 1200-479 π.Χ.*, μετ. Τούλα Σιέτη, Αθήνα, Οδυσσέας, 2000

Α.Α. Πάλλης, *Αλέξανδρος, το πεπρωμένο ενός μύθου*, Αθήνα, 1998

Ανδρέας Παναγόπουλος, *Αρχαία Σπάρτη –κοινωνία και δίκαιο*, Πάτρα, Αχαϊκές Εκδόσεις, 1995

Ν.Μ. Παπαδόπουλος, *Αλέξανδρος ο Μέγας*, 2 τόμοι, Αθήνα, Εστία, 1964 (2^η έκδ. 2004)

Γ.Α. Παπαντωνίου, *Αρχαία ελληνική ιστορία από της αλώσεως της Σηστού μέχρι τέλους του Πελοποννησιακού Πολέμου, 479-404 π.Χ.*, Αθήνα 1964

Ιωάννης Παπασταύρου, *Ιστορία αρχαίας Ελλάδος από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των παραμονών της ρωμαϊκής κυριαρχίας*, Αθήνα, Χιωτέλλης, 1969 (ανατύπ. 1972)

Ιωάννης Παπασταύρου, *Περικλής ο Ξανθίππου και η χρυσή εποχή της Αθήνας*, Αθήνα, Χιωτέλλης, 1972

Ν. Παπαχατζής, *Η θρησκεία στην αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1987

Χριστόδουλος Παπαχριστοδούλου, *Ιστορία της Ρόδου*, 2^η έκδ. (προσθήκες Ιωάννη Παπαχριστοδούλου, Ηλία Κόλλια & Ζαχαρία Τσιρπανλή, Αθήνα, Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών Δωδεκανήσου, 1994

F. de Polignac, *Η γέννηση της αρχαίας ελληνικής πόλης*, μετ. Νάσος Κυριαζόπουλος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2000

Άννα Ραμού-Χαψιάδη, *Αρχίδαμος ο Ζευξιδάμου και η εξωτερική πολιτική της Σπάρτης επί της βασιλείας του*, Αθήνα, 1978

Άννα Ραμού-Χαψιάδη, *Από τη φυλετική κοινωνία στην πολιτική*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1982

Άννα Ραμού-Χαψιάδη, *Σωτήρες της Ελλάδος –Ναυκράτορες*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1994

Περικλής Ροδάκης, *Κλεομένης Γ΄ της Σπάρτης. Η μεγάλη κοινωνική επανάσταση*, Αθήνα, Ατέρμων, χ.χ. [1974]

Jacqueline de Romilly, *Αλκιβιάδης, ή οι κίνδυνοι της φιλοδοξίας*, μετ. Α. Αθανασίου & Κ. Μηλιαρέση, Αθήνα, Το άστυ, 1995

Μιχαήλ Σακελλαρίου (επιμ.), *Μακεδονία: 4.000 χρόνια ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1982

Μιχαήλ Σακελλαρίου (επιμ.), *Ήπειρος: 4.000 χρόνια ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1997

Μιχαήλ Σακελλαρίου, «Πόλις»: *ένας τύπος αρχαίου ελληνικού κράτους*, μετ. Δημήτρης Κοκκώνης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1999

Μιχαήλ Σακελλαρίου, *Η Αθηναϊκή Δημοκρατία*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1999 (ανατύπ. 2000)

Wolfgang Schuller, *Ιστορία αρχαίας Ελλάδας από την κρητομυκηναϊκή εποχή ως το τέλος των κλασικών χρόνων*, μετ. Αφροδίτη Καμάρα & Χριστίνα Κοκκινιά, επιμ. Κωνσταντίνος Μπουραζέλης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1999 (3^η έκδ. 2006) (η περίοδος ως τον Φίλιππο Β΄ Μακεδονίας)

R.K. Sinclair, *Δημοκρατία και συμμετοχή στην αρχαία Αθήνα*, μετ. Ε. Ταμβάκη, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1997

Χ. Σοφιανός, *Αλέξανδρος ο Μέγας*, Λευκωσία, Ίδρυμα Εύης Σοφιανού, 1998

Η. Σπυρόπουλος, *Μακεδονία και Μακεδόνες στον Ηρόδοτο*, Αθήνα, Γκοβόστης, 1993

Γιώργος Σταϊνχάουερ, *Ο πόλεμος στην αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα, Παπαδήμας, 2002

Ch. Starr, *Η γέννηση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας: η Εκκλησία κατά τον 5^ο π.χ. αι.*, μετ. Μίνα Καρδαμίτσα-Ψυχογιού, Αθήνα, Καδραμίτσα, 1991

R. Stoneman, *Μέγας Αλέξανδρος*, μετ., Αθήνα, Νέα Σύνορα-Λιβάνης, 1994

Σπύρος Συρόπουλος, *Το δέρμα του τράγου. Το άλλο πρόσωπο της εξουσίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, Θεσσαλονίκη, Ηρόδοτος (Αντ. Σταμούλης), 2003

Σπύρος Συρόπουλος, *Τα μετά τον Αλέξανδρο. Οι φυγόκεντρες δυνάμεις των ελληνιστικών βασιλείων, 323-281 π.Χ.*, Αθήνα, Ιωλκός, 2005

William Tarn, *Στρατιωτικές και ναυτικές εξελίξεις κατά την ελληνιστική εποχή*, μετ. Δ. Παυλάκης, Αθήνα, Φόρμιγξ, 1998

G. Thomson, *Η αρχαία ελληνική κοινωνία*, 2 τόμοι, μετ., Αθήνα, Κέδρος, 1987-1989

Ιωάννης Τουλουμάκος, *Η θεωρητική θεμελίωση της δημοκρατίας στην κλασική Ελλάδα*, Αθήνα, Παπαζήσης, 1979

Δημήτρης Τσιμπουκίδης, *Οι Έλληνες στην Ανατολή*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1980

Δημήτρης Τσιμπουκίδης, *Φίλιππος Β΄ ο Μακεδών και ο ιστορικός του ρόλος*, επιμ. Ίννα Μιρόκοβα, Αθήνα, Παπαδήμας, 1985

Δημήτρης Τσιμπουκίδης, *Ιστορία ελληνιστικού κόσμου*, επιμ. Ίννα Μιρόκοβα, Αθήνα, Παπαδήμας, 1983 (2^η έκδ. 1989)

Frank Walbank, *Ο ελληνιστικός κόσμος*, μετ. Τάσος Δαρβέρης, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1993

Arthur Weigall, *Μέγας Αλέξανδρος*, Αθήνα, εκδ. Πέλλα, χ.χ.

Ulrich Wilcken, *Αρχαία ελληνική ιστορία* (επιμ. G. Klaffenbach), μετ. Ιωάννης Τουλουμάκος, Αθήνα, Παπαζήσης 1976 (με πολλές ανατυπώσεις)

3. ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (έως Διοκλητιανό & Μ. Κωνσταντίνο)³ & ΥΣΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ (αλφαβητικά)

Geza Alföldy, *Ιστορία ρωμαϊκής κοινωνίας*, μετ. Άγγελος Χανιώτης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1988 (2^η έκδ. 1992)

P. Anderson, *Από την αρχαιότητα στον φεουδαρχισμό*, μετ. Ε. Οικονόμου-Αστερίου, Αθήνα, Οδυσσεάς, 1981 (2^η έκδ. 2001)

John Percy Balsdon, *Ρωμαίες γυναίκες – η ιστορία και τα έθιμά τους*, μετ. Νίκος Πετρόχειλος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1982 (2^η έκδ. 1984)

Glen Bowersock, *Ο ελληνισμός στην ύστερη αρχαιότητα*, μετ. Μαίρη Γίωση, επιμ. Αντιγόνη Φιλιππούλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1996 (2^η έκδ. 2000)

Peter Brown, *Ο κόσμος της ύστερης αρχαιότητας, 150-750 μ.Χ.*, μετ. Ελένη Σταμπούλη, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1998

Peter Brown, *Η κοινωνία και το Άγιο στην ύστερη αρχαιότητα*, μετ. Αλεξάνδρα Παπαθανασοπούλου, Αθήνα, Άρτος Ζωής, 2000

Averil Cameron, *Η ύστερη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, 284-430 μ.Χ.*, μετ. Ιωάννα Κράλλη, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 2000

Γίββων βλ. Gibbon

³ Βλ. και έκδοση, με ελληνική μετάφραση & σχόλια, των λατινικών πηγών: *Ιούλιος Καίσαρ*, Γαλατικός πόλεμος (εισαγ.-μετ.-σχόλια Ευστ. Τσακαλώτος-Κωνστ. Καλογεράς, Αθήνα, Παπαδήμας, 1970 και ανατυπώσεις) και Εμφύλιος πόλεμος (εισαγ.-μετ.-σχόλ. Κ. Καλογεράς, Αθήνα, Παπαδήμας, 1969 και ανατυπώσεις), *Σαλλούστιος*, Συνωμοσία Κατιλίνα-Πόλεμος Ιουγούρθα (εισαγ.-μετ.-σχόλια Ν. Πετρόχειλος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1993), *Σουητώνιος*, Βίοι, 2 τόμοι (εισαγ.-μετ.-σχόλια Ν. Πετρόχειλος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1997-1999). Για τις εκδεδομένες (και αποδοσμένες στα νέα ελληνικά) ελληνικές πηγές με σημαντικές πληροφορίες για τη ρωμαϊκή ιστορία (Πλούταρχος-Πολύβιος), βλ. εδώ, τη σημείωση 1.

G.E.M. de Ste. Croix, *Χριστιανισμός & Ρώμη. Διωγμοί, αιρέσεις και ήθη* (συλλογή κειμένων), μετ. Ιωάννα Κράλλη, επιμ. Δημήτρης Κυρτάτας, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2005

E. Dodds, *Εθνικοί και Χριστιανοί σε μια εποχή αγωνίας: από το Μάρκο Αυρήλιο ως τον Μεγάλο Κωνσταντίνο*, μετ. Κ. Αντύπας, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1995

Garth Fowden, *Ο Αιγύπτιος Ερμής. Πράξη και σκέψη στην ύστερη αρχαιότητα*, μετ. Γιώργος Κουσούνελος, Αθήνα, Ενάλιος, 2002

Peter Robert Franke, *Η Μικρά Ασία στους ρωμαϊκούς χρόνους. Τα νομίσματα καθρέφτης της ζωής των Ελλήνων*, μετ. Γιάννης Τουράσογλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1985

P. Garnsey & R. Saller, *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία: οικονομία, κοινωνία και πολιτισμός*, μετ. Β. Αναστασιάδης, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1995

Edward Gibbon, *Σκέψεις πάνω στην πτώση της Ρώμης*, μετ. Κ. Παπαετροπούλου, Αθήνα, Ερατώ, 1996

Edward Gibbon, *Παρακμή & πτώσις Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας*, τόμ Α' (περίοδος 180-284 μ.Χ.), μετ. Αργύρης Παπαβασιλείου, προσθήκες Κωνσταντίνος Ποταμιάνος, Αθήνα, Ελεύθερη Σκέψις, 2003 (επίκειται η έκδ. του Β' τόμου για την περίοδο 284-363 μ.Χ.)

Pierre Grimal, *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, 27 π.Χ.-476 μ.Χ.*, μετ. Δημήτρης Χορόσκελης, επιμ. Γιάννης Αβραμίδης, Θεσσαλονίκη, Θύραθεν, 2004

Arnold Jones, *Ο Κωνσταντίνος και ο εκχριστιανισμός της Ευρώπης*, μετ. Α. Κοτζιάς, Αθήνα, Ηριδανός, χ.χ. [1982]⁴

Δημήτρης Κυρτάτας, *Επίκρισις –Η κοινωνική δομή των χριστιανικών κοινοτήτων από τον 1^ο έως τον 3^ο αι.*, μετ. Γιάννης Κριτικός, πρόλογος G.E.M. de Ste. Croix, Αθήνα, Εστία, 1992

Christopher Mackay, *Αρχαία Ρώμη. Στρατιωτική και πολιτική ιστορία*, μετ. Δούκαινα Ζαννή, Αθήνα, Παπαδήμας, 2008 (2^η έκδ.)

William Miller, *Οι Ρωμαίοι εν Ελλάδι* (αυτοτελές τεύχοςφωτοανατύπωση της πρωτότυπης έκδ. του 1924), μετ. Σπυρ. Λάμπρος, Αθήνα, Ελεύθερη Σκέψις, 1993

Hans Oppermann, *Ιούλιος Καίσαρ*, μετ. Θέμης Δημίδης & Γεώργιος Οικονόμου, Αθήνα, Οργανισμός Κλασικών Εκδόσεων, χ.χ [1970]

⁴ Οι εποχή των Διοκλητιανού (284-305) και Κωνσταντίνου Α' του Μεγάλου (306/ 324-337) αποτελεί ουσιαστικά τη μετάβαση από την ύστερη αρχαιότητα στον πρώιμο μεσαίωνα (έναρξη πρώιμης βυζαντινής ιστορίας). Για μια βασική περί Διοκλητιανού και Μεγάλου Κωνσταντίνου βιβλιογραφία βλ. Αλέξιος Σαββίδης (συνεργ. Λάζαρος Δεριζιώτης), *Ιστορία του Βυζαντίου με αποσπάσματα από τις πηγές*, τόμος I (284-717μ.Χ.), 3^η έκδοση, Αθήνα, Πατάκης, 2001 (ανατύπ. 2002, 2005), όπου και επισκόπηση της εποχής στις σ. 37-52. Επίσης, βλ. Φωτεινή Βλαχοπούλου, λήμμα «Διοκλητιανός», στον Α. Σαββίδη (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικό προσωπογραφικό λεξικό βυζαντινής ιστορίας και πολιτισμού*, τόμος VI, Αθήνα, Μέτρον-Ιωλκός, 2006, σ. 193-195.

- Ιωάννης Παπασταύρου, *Ρωμαϊκή ιστορία*, Αθήνα, Χιωτέλλης, 1967
- Γ.Π. Πατρώνος, *Η πορεία του Ιησού (από τη σφαγή ως τον κενό τάφο)*, Αθήνα, Δόμος, 1991
- Νίκος Πετρόχειλος, *Ρωμαίοι και Ελληνισμός: μια διαλεκτική σχέση*, μετ. Ελένη Κυριακίδη & Στρατής Κυριακίδης, Αθήνα, Παπαζήσης, 1984
- Μ. Rostovtzeff, *Ρωμαϊκή ιστορία*, μετ. Β. Κάλφογλου, Αθήνα, Παπαζήσης, 1984 (και ανατυπώσεις)
- Αλέξιος Σαββίδης, *Από την ύστερη αρχαιότητα στο μεσαίωνα. Ιστορικά δοκίμια*, Αθήνα, Ηρόδοτος, 2006
- Α. Σακκέτος, *Ιησούς Χριστός: Ελληνισμός-Χριστιανισμός-ιστορική πραγματεία*, πρόλογος π. Γεώργιος Μεταλληνός, Αθήνα, Δημιουργία, 2000
- Ε.Ρ. Sanders, *Το ιστορικό πρόσωπο του Ιησού*, μετ. Γ.Βλάχος, Αθήνα, Φιλίστωρ, 1996
- Ι.Γ. Ταϊφάκος, *Ρωμαϊκή πολιτική εν Λακωνία – έρευνα επί των πολιτικών σχέσεων Ρώμης και Σπάρτης*, Αθήνα, Τυπογραφείο «Ελλάς», 1974
- Allen Ward, Fritz Heichelheim & Cedric Yeo, *Οι Ρωμαίοι*, μετ. Ντίνα Σαμπεθάι, Αθήνα, Οδυσσεάς, 2008
- Μεθόδιος Φούγιας, *Ελληνισμός και Ιουδαϊσμός. Ιστορικοί σταθμοί στις σχέσεις Ελλήνων και Ιουδαίων*, Αθήνα, Νέα Σύνορα-Λιβάνης, 1995
- 4. ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ/ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ & ΠΗΓΕΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΡΗΤΟΡΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΔΙΚΑΙΟ, ΙΑΤΡΙΚΗ, ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑ** (αρχαία Ελλάδα-ελληνιστική εποχή-Ρώμη) (περί θεάτρου βλ. στην επόμενη ενότητα)
- Γιάννης Αβραμίδης (επιμ.), *Επίκουρος. Κείμενα-πηγές της επικούρειας φιλοσοφίας και τέχνης*, Θεσσαλονίκη, Θύραθεν, 2000
- Μ. Adler, *Ο Αριστοτέλης για όλους. Δύσκολοι στοχασμοί σε απλοποιημένη γραφή*, μετ. Π. Κοτζιά-Παντελή, Αθήνα, Παπαδήμας, 1996
- Κ.Ι. Anderson, *Ξενοφών –η ζωή και το έργο του*, μετ. Π. Μοσχοπούλου, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2002
- Α. Βλάχος, *Στα ίχνη του Ηροδότου*, Αθήνα, Ίδρυμα Γουλιανδρή-Χορν, 1984
- Α. Βλάχος, *Παρατηρήσεις στον Θουκυδίδη*, 2 τόμοι, Αθήνα, Εστία, 1992

- Wolfgang Buchwald, Armin Hohlweg & Otto Prinz, *Tusculum-λεξικόν Ελλήνων και Λατίνων συγγραφέων της αρχαιότητας και του μεσαίωνα*, μετ. Αθανάσιος Φούρλας. Επιμ. Αναστάσιος Λώλος, 2 τόμοι (Έλληνες-Λατίνοι), Αθήνα, εκδ. Φούρλας, 1993-2003
- Κωνσταντίνος Βουρβέρης, *Εισαγωγή εις την αρχαιογνωσίαν και την κλασικὴν φιλολογίαν*, Αθήνα, Ελληνική Ανθρωπιστική Εταιρεία, 1975
- Cecil Maurice Bowra, *Αρχαία ελληνική λυρική ποίηση*, 2 τόμοι, μετ. Ι. Καζάζη, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1980-1982 (4^η έκδ. 1997-1999)
- L. Bruit Zaidman & F. Schmitt-Pantel, *Η θρησκεία στις ελληνικές πόλεις της κλασικής εποχής*, μετ. Κ. Μπούρας, Αθήνα, Πατάκης, 2004
- J. Brun, *Ο Αριστοτέλης και το Λύκειο*, μετ. Η. Νικολούδης, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος, 1991
- W. Burkert, *Αρχαία ελληνική θρησκεία – αρχαϊκή και κλασική εποχή*, μετ. Ν. Μπεζαντάκος & Α. Αβαγιαννού, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1993
- John B. Bury, *Αρχαίοι Έλληνες ιστορικοί*, μετ. Φανούριος Βώρος, Αθήνα, Παπαδήμας, 1999 (4^η έκδ.)
- Luciano Canfora, *Το μυστήριο Θουκυδίδης*, μετ. Ν. Μπιργάλιας, Αθήνα, Σαββάλας, 2001
- Lionel Casson, *Οι βιβλιοθήκες στον αρχαίο κόσμο*, μετ. Αντιγόνη Φιλιππούλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2006
- A. Cauquelin, *Αριστοτέλης – η ζωή και το έργο του*, μετ. Σ. Βλοντάκης, Αθήνα, Παπαδήμας, 1996
- Κ. Γεωργακόπουλος, *Αρχαίοι Έλληνες θετικοί επιστήμονες*, Αθήνα, Β. Γεωργιάδης, 1975
- Κ. Γεωργακόπουλος, *Αρχαίοι Έλληνες γιατροί*, Αθήνα, Ιασώ, 1998
- F. Chatelet, *Η γέννηση της Ιστορίας. Η διαμόρφωση της ιστορικής σκέψης στην αρχαία Ελλάδα*, 2 τόμοι, μετ. Λ. Κασίμη (I) & Δ. Κίκιζας (II), Αθήνα, Σμίλη, 2001
- F.M. Conford, *Πριν και μετά τον Σωκράτη*, μετ. Σ. Στάλιας, Η. Καραβάς & Μ. Σιαφάκα, Αθήνα, 2003
- Μ. Δαράκη, *Μια θρησκευτικότητα χωρίς θεό: άνθρωπος και φύση στους Στωικούς της Αθήνας*, Αθήνα 2001
- Π. Δημάκης, *Ανδοκίδης – πολιτικός και ρήτορας της κλασικής Αθήνας. Η ζωή του και η εποχή του μέσα από τους λόγους του*, Αθήνα, Σάκκουλας, 1999

Ingemar Düring, *Αριστοτέλης –παρουσίαση και ερμηνεία της σκέψης του*, 2 τόμοι, μετ. Π. Κοτζιά-Παντελή (Α΄) & Α. Γεωργίου-Κατσιβέλα (Β΄), Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1991 (3^η έκδ. 2000)-1994 (2^η έκδ. 1999)

M. Dzielska, *Απολλώνιος ο Τυανεύς: στον μύθο και στην ιστορία*, μετ. Γιώργιος Κουσούνελος, Αθήνα, Ενάλιος, 2000

P.E. Easterling & B.M.W. Knox (επιμ.), *Ιστορία αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, μετ. Νίκος Κονομής, Χρ. Γριμπάς, Μαρία Κονομή, επιμ. Αθανάσιος Στεφανής, Αθήνα, Παπαδήμας, 1990 (2^η αναθεωρημένη έκδ. 1994)

M. Edwards, *Οι Αττικοί ρήτορες*, μετ. Δ. Σπαθάρας, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 2002

B. Farrington, *Ελληνική επιστήμη*, μετ. Ν. Ραΐση, Αθήνα, Κάλβος 1968

M.I. Finley, *Θουκυδίδης*, μετ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα, Παπαδήμας, 1985 (ανατύπ. 1997)

Robert Flacelière, *Ιστορία αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, μετ.-επιμ. Γεράσιμος Βανδώρος & Ελπινίκη Κάζου-Βανδώρου Αθήνα, Παπαδήμας, 1974 (2^η έκδ. 1984)

K. Freeman, *Τα σχολεία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Α. Κόντος, Πειραιάς, Δόμος, 2001

Manfred Fuhrmann, *Αρχαία λογοτεχνική θεωρία. Αριστοτέλης, Οράτιος, «Λογγίνος»*, μετ., Αθήνα, Παπαδήμας, 2007

O. Gigon, *Σωκράτης –η εικόνα του στην ποίηση και την ιστορία*, μετ. Α. Γεωργίου, Αθήνα, Γνώση, 1995

M. Gottfried, *Πλάτων*, μετ. Φ. Πρεβεδούρου & Μ. Παπαδή, Αθήνα, Πλέθρον, 1991

A. Gottlieb, *Σωκράτης, ο μάρτυρας της φιλοσοφίας*, μετ. Ελένη Κεκροπούλου, Αθήνα, Ενάλιος, 2001

Fritz Graf (επιμ.), *Εισαγωγή στην αρχαιογνωσία*, τόμος II: *Ρώμη*, μετ.-επιμ. Δημήτρης Νικήτας, Αθήνα, Παπαδήμας, 2001 (βλ. και Nesselrath)

William Guthrie, *Οι σοφιστές*, μετ. Δαμιανός Τσεκουράκης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1989 (3^η έκδ. 1998)

William Guthrie, *Σωκράτης*, μετ. Τάσος Νικολαΐδης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1990 (3^η έκδ. 2001)

P. Hadot, *Τι είναι η αρχαία ελληνική φιλοσοφία*, μετ. Άντα Κλαμπατσέα, Αθήνα, Ίνδικτος, 2002

P. Hadot, *Σωκράτους εγκώμιον*, μετ. Α. Μιχαήλ, Αθήνα, Εξάντας, 2002

Tomas Hägg, *Το αρχαίο μυθιστόρημα*, μετ. Τζένη Μαστοράκη, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1992 (2^η έκδ. 2000)

- Gilbert Highet, *Η κλασική παράδοση –Ελληνικές και ρωμαϊκές επιδράσεις στη λογοτεχνία της Δύσης*, μετ. Τζένη Μαστοράκη, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1988 (2^η έκδ. 2000)
- Simon Hornblower, *Θουκυδίδης –ο ιστορικός και το έργο του*, μετ. Α. Μανιάτη, επιμ.-πρόλογος Α. Μαρκαντωνάτος, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2003
- Ιωάννης Θεοδωρακόπουλος, *Πλάτων-Πλωτίνος-Ωριγένης*, Αθήνα, 1975
- Ιωάννης Θεοδωρακόπουλος, *Εισαγωγή στον Πλάτωνα*, Αθήνα, Εστία, 1990
- Werner Jaeger, *Δημοσθένης –διαμόρφωση στην εξέλιξη της πολιτικής του*, μετ. Δέσποινα Καρπούζα-Καρασάββα, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1979 (2^η έκδ. 1984)
- A. Jaeniere, *Πλάτων –η ζωή και το έργο του*, μετ. Σ. Βλοντάκης, Αθήνα, Παπαδήμας, 1995
- Θ(ε)όδωρος Καρζής, *Η παιδεία στην αρχαιότητα: Προφορικοί πολιτισμοί-Σπάρτη, Οι παιδαγωγοί της Ευρώπης-Αθήνα, Τα φώτα της ελληνικής παιδείας-Ρώμη, Αθήνα, Φιλιππότης, 1997*
- Κορνήλιος Καστοριάδης, *Ο Πολιτικός του Πλάτωνα*, Αθήνα, Πόλις, 2001
- George Kennedy, *Ιστορία της κλασικής ρητορικής –αρχαίας ελληνικής και ρωμαϊκής*, μετ. Νίκος Νικολούδης, επιμ. Ιωάννης Αναστασίου, Αθήνα, Παπαδήμας, 2000
- E.J. Kenney & W.V. Clausen (επιμ.), *Ιστορία λατινικής λογοτεχνίας*, μετ. Θ. Πίκουλας & Α. Σιδέρη-Τόλια, Αθήνα, Παπαδήμας, 1998
- G.B. Kerferd, *Η σοφιστική κίνηση*, μετ. Π. Φαναράς, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1996
- Π. Κόντος, *Η αριστοτελική ηθική και οντολογία*, Αθήνα, Κριτική, 2000
- Γιάννης Κορδάτος, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας*, Αθήνα, Μπουκουμάνης, 1972 (και ανατυπώσεις)
- A. Koure, *Φιλοσοφία και πολιτεία. Εισαγωγή στην ανάγνωση του Πλάτωνα*, μετ. Α. Κασίμη, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1993
- A. Krug, *Αρχαία ιατρική. Επιστημονική και θρησκευτική ιατρική στην αρχαιότητα*, μετ. Ε. Μανακίδου & Θ. Σαρτζής, Αθήνα, Παπαδήμας, 1997
- Wolfgang Kullmann, *Η πολιτική σκέψη του Αριστοτέλη*, μετ. Α. Ρεγκάκου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1996
- Βασίλης Κύρκος, *Αρχαίος ελληνικός διαφωτισμός και σοφιστική*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1992
- Π. Λεκατσάς, *Πίνδαρος*, Αθήνα, Δίφρος, χ.χ.

Albin Lesky, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, μετ. Αγαπητός Τσοπανάκης, Θεσσαλονίκη, Ελληνικό Ίδρυμα, 1972 (επανέκδοση, Αφοί Κυριακίδη, 1998)

G.E.R. Lloyd, *Αρχαία ελληνική επιστήμη: μέθοδοι και προβλήματα*, μετ. Χ. Μπαλλά, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1996

A.A. Long, *Ελληνιστική φιλοσοφία. Στωικοί, Επικούρειοι, Σκεπτικοί*, μετ. Στυλιανός Δημόπουλος & Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1987 (3^η έκδ. 1997)

Δ. Λυπουρλής, *Ιπποκράτης*, Θεσσαλονίκη, Ζήτρος, 2001

D.M. MacDowell, *Σπαρτιατικό δίκαιο*, μετ. Νίκος Κονομής, Αθήνα, Παπαδήμας, 1988

D.M. MacDowell, *Το δίκαιο στην Αθήνα των κλασικών χρόνων*, μετ. Γ. Μαθιουδάκη, Αθήνα, Παπαδήμας, 1988

Κ.Φ. Μαντινάος, *Οι επίγονοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, Θεσσαλονίκη, 2005

Αντώνης Μαστραπάς, *Η ιστορία του αρχαίου κόσμου και οι πηγές της*, Αθήνα, Πατάκης, 2003 (το Α΄ μέρος δίνει γενικό γραμματολογικό περίγραμμα για περίοδο από αρχαίους λαούς Ανατολής, αρχαία Ελλάδα και Ρώμη ως την ίδρυση Κωνσταντινούπολης –στο Β΄ μέρος αποσπάσματα από τις πρωτογενείς πηγές σε νεοελληνική απόδοση –θεματικές βιβλιογραφίες για αρχαίους ανατολικούς λαούς [σ. 403], αρχαίους Έλληνες [403-407], Έλληνες Δύσης [σ. 407], ελληνιστικούς χρόνους [σ. 407-408] και Ρώμη [σ. 408-409])

K. McLeish, *Παρουσίαση της Ποιητικής του Αριστοτέλη*, μετ. Λ. Θεοδορίδου, Αθήνα, Ενάλιος, 2001

E.N. Μαραγκάκης, *Η ρητορική τέχνη στην ακμή της*, Αθήνα, Βασδέκης, 1991

R. Martin & H. Metzger, *Η θρησκεία των αρχαίων Ελλήνων*, μετ. Μίνα Καρδαμίτσα, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1992

G. Matthieu, *Οι πολιτικές ιδέες του Ισοκράτη*, μετ. Κ. Διαμαντάκου, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1995

G. Meautis, *Ο Θουκυδίδης και η Αθηναϊκή Ηγεμονία*, μετ. Ξ. Οικονομοπούλου-Καρβέλου, Αθήνα, 1975

Κ. Μιχαηλίδης, *Πλάτων –λόγος και μύθος. Εισαγωγή στην πλατωνική φιλοσοφία*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1998

M. Momigliano, *Ξένη σοφία: τα όρια του εξελληνισμού στην αρχαιότητα*, μετ. Α. Κατσιβελάκη, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1998

Claude Mossé, *Η δίκη του Σωκράτη*, μετ. Ν. Παπασπύρου, Αθήνα, Δαίδαλος-Ζαχαρόπουλος, 1996

- X. Μπάλλα, *Πλατωνική πειθώ, Από τη ρητορική στην πολιτική*, Αθήνα, Πόλις, 1997
- Heinz-Günther Nesselrath (επιμ.), *Εισαγωγή στην αρχαιογνωσία*, τόμος I: *Ελλάδα*, μετ. Ιωάννης Αναστασίου, Ιωάννης Βάσσης, Σοφία Κοτζάμπαση, Θεόκριτος Κουρεμένος & Πουλχερία Κυριάκου, επιμ. Δανιήλ Ιακώβ & Αντώνης Ρεγκάκος, Αθήνα, Παπαδήμας, 2001 (βλ και Graf)
- G. Neugebauer, *Οι θετικές επιστήμες στην αρχαιότητα*, μετ. X. Ζερμπίνη & I. Αρζόγλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1986 (2^η έκδ. 1990)
- M.P. Nilsson, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής θρησκείας*, μετ. Αικατερίνη Παπαθωμοπούλου, Αθήνα, Παπαδήμας, 2001
- Ανδρέας Παναγόπουλος, *Θουκυδίδης – αιχμάλωτοι, όμηροι, εξόριστοι, φυγάδες και πρόσφυγες στον Πελοποννησιακό Πόλεμο*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2002
- Ανδρέας Παναγόπουλος, *Θουκυδίδης, μεταμοντέρνος και σύγχρονος*, Αθήνα, Αίολος, 2002
- Θεόδωρος Παπαγγελής, *Η ποιητική των Ρωμαίων «Νεωτέρων»*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1994
- Νίκος Παπαχατζής, *Η θρησκεία στην αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1987 (ανατύπ. 1996)
- Kurt Pollak, *Η ιατρική στην αρχαιότητα. Ελλάδα-Ρώμη-Βυζάντιο. Η ιατρική στη Βίβλο και το Ταλμούδ*, μετ. Αιμίλιος Μαυρουδής, επιμ. Αγγελική Δεληκάρη, Αθήνα, Παπαδήμας, 2005
- J. Romm, *Ηρόδοτος – η ζωή και το έργο του*, μετ. Π. Πολυκάρπου, επιμ.-πρόλογος Α. Μαρκαντωνάτος, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2004
- Jacqueline de Romilly, *Αρχαία ελληνική γραμματολογία*, μετ. Θ. Χριστοδούλου-Μικρογιαννάκη, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1988
- Jacqueline de Romilly, *Ιστορία και Λόγος στον Θουκυδίδη*, μετ. Ελένη Κακριδή, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1988
- Jacqueline de Romilly, *Η οικοδόμηση της αλήθειας στο Θουκυδίδη*, μετ. Σ. Βλοντάκη, Αθήνα, Παπαδήμας, 1994
- Jacqueline de Romilly, *Οι μεγάλοι σοφιστές στην Αθήνα του Περικλή*, μετ. Φάνης Κακριδής, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1994
- Jacqueline de Romilly, *Ο νόμος στην ελληνική σκέψη από τις απαρχές στον Αριστοτέλη*, μετ. Μ. Αθανασίου & Κ. Μηλιαρέση, Αθήνα, Το άστυ, 1995
- Jacqueline de Romilly, *Ο Θουκυδίδης και ο αθηναϊκός ιμπεριαλισμός, Η σκέψη του ιστορικού και η γένεση του έργου*, μετ. Λύντια Στεφάνου, Αθήνα, Παπαδήμας, 2000

H.J. Rose, *Ιστορία λατινικής λογοτεχνίας*, 2 τόμοι, μετ. Κ.Χ. Γρόλλιος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1978 (4^η έκδ. 1993-1994)

William David Ross, *Αριστοτέλης*, μετ. Μαριλίζα Μητσού. Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1991 (3^η έκδ. 2001)

Suzanne Said, Monique Trédé & Alain le Boulluec, *Ιστορία (αρχαίας) ελληνικής λογοτεχνίας*, 2 τόμοι, μετ. Γεωργία Ξανθάκη-Καραμάνου, Δ. Τσιλιβέρδης, Β. Πόθου & Α. Κυριαζόπουλος, επιμ. Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου, Αθήνα, Παπαζήσης, 2001-2004 (φτάνει ως τη χριστιανική γραμματεία του 4^{ου} μ.Χ. αι.)

Γ. Σάντας, *Σωκράτης. Φιλοσοφία στους πρώιμους διαλόγους του Πλάτωνα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1997

Malcolm Schofield, *Η στωική ιδέα της πόλης*, μετ. Χλόη Μπάλλα, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1997

Εβίνα Σιστάκου, *Η γεωγραφία του Καλλίμαχου και η νεωτερική ποίηση των ελληνιστικών χρόνων*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2005

Βαγγέλης Σπανδάγος, Ρούλα Σπανδάγου & Δέσποινα Τραυλού, *Οι μαθηματικοί της αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα, Αίθρα, χ.χ. [1994, ανατύπ. 2000] (καλύπτεται η περίοδος 900 π.Χ.-550 μ.Χ.)

Βαγγέλης Σπανδάγος, Ρούλα Σπανδάγου & Δέσποινα Τραυλού, *Οι αστρονόμοι της αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα, Αίθρα, χ.χ. [1995, ανατύπ. 2000] (περίοδος 1500 π.Χ.-500 μ.Χ.)

Βαγγέλης Σπανδάγος, Ρούλα Σπανδάγου & Δέσποινα Τραυλού, *Οι ιατροί και οι φαρμακολόγοι της αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα, Αίθρα, χ.χ. [1996] (περίοδος από μυθικούς χρόνους έως 4^ο αι. μ.Χ.)

Βαγγέλης Σπανδάγος, Ρούλα Σπανδάγου & Δέσποινα Τραυλού, *Οι φυσικοί επιστήμονες της αρχαίας Ελλάδας*, Αθήνα, Αίθρα, χ.χ. [1999]

Βαγγέλης Σπανδάγος, Ρούλα Σπανδάγου & Δέσποινα Τραυλού, *Τα μαθηματικά των αρχαίων Ελλήνων*, Αθήνα, Αίθρα, χ.χ. [2000]

Βαγγέλης Σπανδάγος, Ρούλα Σπανδάγου & Δέσποινα Τραυλού, *Η αστρονομία των αρχαίων Ελλήνων*, Αθήνα Αίθρα, χ.χ. [2004]

Alfred Edward Taylor, *Πλάτων, ο άνθρωπος και το έργο του*, μετ. Ιορδάνης Αρζόγλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1990 (3^η έκδ. 2000)

Χρήστος Τερέζης, *Θέματα αριστοτελικής φιλοσοφίας*, Αθήνα, Τυπωθείτω, 1998

R. Thomas, *Γραπτός και προφορικός λόγος στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Δημήτρης Κυρτάτας, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1996

Σωτηρία Τριαντάρη-Μαρά, *Ιστορία φιλοσοφίας*, τόμος Ι: *Από την αρχαιότητα στον μεσαίωνα*, Θεσσαλονίκη, Αντ. Σταμούλης, 2005

Δημήτρης Τσιμπουκίδης, *Ο Πολύβιος και η εποχή του*, Αθήνα, Καλέντης, 1990

Δημήτρης Τσιμπουκίδης, *Η ξένη ιστορική επιστήμη για την αρχαία Ελλάδα: στο φως των νέων και νεότερων ερευνών*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1996

Βασίλειος Τσιότρας, *Η εξηγητική παράδοση της «Γεωγραφικής υφηγήσεως» του Κλαυδίου Πτολεμαίου –Οι επώνυμοι σχολιαστές*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2006

Eric G. Turner, *Ελληνικοί πάπυροι –εισαγωγή στη μελέτη και τη χρήση των παπυρικών κειμένων*, μετ. Γιώργος Παράσογλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1981 (3^η έκδ. 2000)

P. Vidal-Naquet, *Πέρα από την αρχαία ελληνική δημοκρατία –δοκίμια αρχαίας και νεότερης ιστοριογραφίας*, μετ. Θ. Μιχαήλ, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1999

P. Vidal-Naquet, *Οι Έλληνες, οι ιστορικοί, η δημοκρατία: η μεγάλη απόκλιση*, μετ. Αθανάσιος Μεθενίτης & Αθανάσιος Στεφανής, Αθήνα, Πατάκης, 2002

Gregory Vlastos, *Πλατωνικές μελέτες*, μετ. Ιορδάνης Αρζόγλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1994 (2^η έκδ. 2000)

Gregory Vlastos, *Σωκράτης –ερμηνευτής και ηθικός φιλόσοφος*, μετ. Π. Καλλιγιάς, Αθήνα, Εστία, 2000

Patrick G. Walsh, *Η ρωμαϊκή μυθιστορία. Τα «Σατυρικά» του Πετρωνίου και οι «Μεταμορφώσεις» του Απουληίου*, μετ. Κώστας & Στέλιος Παναγιωτάκης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2000

B. Williams, *Πλάτων –η επινόηση της φιλοσοφίας*, μετ. Ελένη Κενροπούλου, Αθήνα, Ενάλιος, 2001

Wilhelm Windelband & Hans Heimsoeth, *Εγχειρίδιο ιστορίας της φιλοσοφίας*, τόμος Ι: *Η φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων –Η φιλοσοφία των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων*, μετ. Ν. Σκουτερόπουλος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1980 (4^η έκδ. 2001)

F. Wolff, *Ο Αριστοτέλης και η πολιτική*, μετ. Κ. Πετρόπουλος, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1995

Π. Φούγιας, *Κικέρων, ο ελληνολάτρης φιλόσοφος ρήτορας*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1993

Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Ιστορία ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα* Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας-Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 2001

Κ.Γ. Χρονόπουλος, *Η αριστοτελική τραγική κάθαρσις*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 2000

5. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ-ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ/ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ & ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ΜΝΗΜΕΙΑΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΘΕΑΤΡΟΥ

H.D. Blume, *Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο*, μετ. Μ. Ιατρού, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1986 (4^η έκδ. 1999)

J. Boardman, *Αρχαία ελληνική τέχνη*, μετ. Α. Παππάς, Αθήνα, Υποδομή, 1980

J. Boardman, *Ελληνική πλαστική –ύστερη κλασική περίοδος και γλυπτική στις υπερπόντιες αποικίες*, μετ. Αντουανέττα Καλλέγια, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1999

A. Bonnard, *Αρχαίος ελληνικός πολιτισμός*, 3 τόμοι, μετ. Δ. Θοιβιδόπουλος (I: *Από την Ιλιάδα στον Παρθενώνα*, II: *Από την Αντιγόνη στο Σωκράτη*) & Ε. Γαρίδη (III: *Από τον Ευρυπίδη στην Αλεξάνδρεια*), Αθήνα, Θεμέλιο, 1983-1985

Λ.Σ. Βρεττός, *Λεξικό τελετών, εορτών και αγώνων των αρχαίων Ελλήνων*, Αθήνα, Κονιδάρης, 1991

W. Burkert, *Αρχαίος ελληνικός πολιτισμός –Η επίδραση της Ανατολής*, μετ. Α.Λογιάκη, Αθήνα, Παπαδήμας, 2000

Luciano Canfora, *Ελληνισμός: ερμηνεία της αλεξανδρινής εποχής*, μετ. Σ. Μαρκέτος, Αθήνα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 1992

John M. Camp, *Η αρχαία αγορά της Αθήνας. Οι ανασκαφές στην καρδιά της κλασικής πόλης* μετ. Μαίρη Κλεόπα, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2004 (ανατύπ. 2005)\

F. Chamoux, *Ο ελληνικός πολιτισμός. Αρχαϊκή και κλασική εποχή*, μετ. Α. Παπαθωμοπούλου, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος, 1999

Νίκος Γιαλούρης, *Ελληνική τέχνη: αρχαία γλυπτά*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1994

Άγγελος Δεληβοριάς, *Η ζωοφόρος του Παρθενώνα*, Αθήνα, 2004

K.J. Dover, *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μετ. Φάνης Κακριδής, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1978 (5^η έκδ. 2000)

Florence Dupont, *Η αυτοκρατορία του ηθοποιού: το θέατρο στην αρχαία Ρώμη*, μετ. Σοφία Γεωργακοπούλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2000

E. Greco, *Αρχαιολογία Μεγάλης Ελλάδας*, μετ. Κ. Σουέρεφ, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2001

G. Gruben, *Ιερά και ναοί των αρχαίων Ελλήνων*, μετ. Δ. Ακτσελή, Αθήνα 2000

M. Ζωγράφου, *Αρσινόη η Φιλάδελφος: η θεά Αφροδίτη της Πτολεμαϊκής Αιγύπτου*, Αθήνα, 2005

R. Hunter, *Η Νέα Κωμωδία στην Ελλάδα και στη Ρώμη*, μετ. Β. Φυντίκογλου, Αθήνα, 1994

Δανιήλ Ιακώβ, *Η ποιητική της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1998 (2^η έκδ. 2001)

Γ. Κοκκορού-Αλευρά, *Η τέχνη της αρχαίας Ελλάδας. Σύντομη ιστορία, 1050-50 π.Χ.*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1990

Μ. Κορρές, *Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα*, Αθήνα, Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, 1994

Ε. Κουρίνου, *Σπάρτη: συμβολή στη μνημειακή τοπογραφία της*, Αθήνα, Horos, 2000

Δ. Kurtz & J. Boardman, *Έθιμα ταφής στον αρχαίο ελληνικό κόσμο*, μετ. Ο. Βιζυηνού & Θ. Ξένος, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1994

Βασίλειος Λαμπρινουδάκης, *Οικοδομικά προγράμματα στην αρχαία Αθήνα από το 479-449 π.Χ.*, Αθήνα, 1983

Albin Lesky, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων*, 2 τόμοι, μετ. Νίκος Χουρμουζιάδης, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1987 (4^η έκδ. 2001)-1989 (3^η έκδ. 2000)

R. Livingston, *Η αποστολή της Ελλάδας –κοσμοαντιλήψεις και στάσεις ζωής στην ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα*, μετ. Χ. Τσαλικίδου & Γιάννης Αβραμίδης, Θεσσαλονίκη, Θύραθεν, 2001

C. Meier, *Η πολιτική τέχνη της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας*, μετ. Φ. Μανακίδου, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1997

Σόλων Μιχαηλίδης, *Εγκυκλοπαίδεια αρχαίας ελληνικής μουσικής*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1982 (3^η έκδ. 1999)

J.-C. Moretti, *Θέατρο και κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Ε. Δημητρακοπούλου, Αθήνα, Πατάκης, 2004

I. Morris, *Ταφικά τελετουργικά έθιμα και κοινωνική δομή στην κλασική αρχαιότητα*, μετ. Κ. Μαντέλη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1997

Γ. Μπακαλάκης, *Από τον Φειδία ως τον Πραξιτέλη*, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 1990

W. Müller Wiener, *Η αρχιτεκτονική στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Μ. Σμιτ-Δούνα, Θεσσαλονίκη, 1995

Γεωργία Ξανθάκη-Καραμάνου, *Παράλληλες εξελίξεις στη μετακλασική (4^{ος} π.Χ. αι.) τραγωδία και κωμωδία*, Αθήνα, 1991

- Μαντώ Οικονομίδου, *Ελληνική τέχνη: αρχαία νομίσματα*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1996
- H.W. Parke, *Οι εορτές στην αρχαία Αθήνα*, μετ. Χ. Ορφανού, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος, χ.χ.
- J.J. Pollitt, *Η τέχνη στην ελληνιστική εποχή*, μετ. Α. Γκαζή, Αθήνα, 1994
- N. & A. Ramage, *Ρωμαϊκή τέχνη από το Ρωμύλο έως τον Κωνσταντίνο*, μετ. Χ. Ιωακειμίδου, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2000
- G. Richter, *Αρχαία ελληνική τέχνη*, μετ. Αικατερίνη Κορρέ, Αθήνα, Παπαδήμας, 1974
- Jacqueline de Romilly, *Αρχαία ελληνική τραγωδία*, μετ. Α. Δαμιανού-Χαραλαμποπούλου, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1976
- I. Scheibler, *Ελληνική κεραμεική. Παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων*, μετ. Ε. Μανακίδου, Αθήνα, 1992
- Γ. Σιδέρης, *Αρχαίο ελληνικό θέατρο: η επίδρασή του στην Ευρώπη*, Αθήνα, 1993
- Σ. Σίτος, *Ιστορία του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού*, 3^η έκδ., Ιωάννινα, 1984
- N. Spivey, *Αρχαιοελληνική τέχνη*, μετ. Γ. Τζήμα, Αθήνα, Καστανιώτης, 1999
- D. Strong, *Ο κλασικός κόσμος*, μετ. Ε. Κωστοπούλου, Αθήνα 1967
- Μιχάλης Τιβέριος, *Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική τέχνη*, Αθήνα, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, 1995
- Μιχάλης Τιβέριος, *Μακεδόνες και Παναθήναια. Παναθηναϊκοί αμφορείς από τον βορειοελλαδικό χώρο*, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2000
- Paul Zanker, *Ο Αύγουστος και η δύναμη των εικόνων*, μετ. Γιάννης Πάγκαλος & Μίλτος Πεχλιβάνος, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2006
- B. Zimmermann, *Η αρχαία ελληνική κωμωδία*, μετ. Η. Τσιριγκάκης, Αθήνα, Παπαδήμας, 2002 (ανατύπ. 2007)

6. ΕΚΛΑΪΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (αυτοτελείς-συλλογικές, με εικονογράφηση, χαρτογράφηση, σχέδια και με βιβλιογραφίες)

- Δέσποινα Βαρσαμή, *Περικλής και η ακμή της Αθηναϊκής Δημοκρατίας*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2004
- Roberto Bosi, *Μέγας Αλέξανδρος*, (μετ.), Αθήνα, Φυτράκης-Οργανισμός Ευρωπαϊκών Εκδόσεων, 1965

Δημήτριος Γαρουφαλής, *Περσικοί Πόλεμοι, 490-479 π.Χ. –ο τιτάνιος αγώνας που συγκλόνησε τον αρχαίο κόσμο*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2003

Δημήτριος Γαρουφαλής, Μάνος Μικελάκης & Σταυρούλα Μασουρίδη (επιμ.), *Τα στάδια στην αρχαία Ελλάδα και οι σύγχρονες αναβιώσεις των αρχαίων αγώνων*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2004

Tsao Cenoli (επιμ.), *Πομπηία, η θαμμένη πόλη. Καθημερινή ζωή-ιστορία-τέχνη-πολιτισμός*, μετ. Βιολέτα Ζεύκη, επιμ. Δημήτριος Γαρουφαλής, Αθήνα, Περισκόπιο, 2005

Νίκος Γιαννόπουλος, *Πύρρος, ο εφιάλτης της Ρώμης*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2008

Ross Cowan, *Ρωμαίος λεγεωνάριος, 58 π.Χ.-69 μ.Χ.*, εικονογράφηση Angus McBride, μετ. Γιώργος Ψαρουλάκης, Αθήνα, Περισκόπιο, 2009

Ross Cowan, *Ρωμαίος λεγεωνάριος της αυτοκρατορικής περιόδου, 161-284 μ.Χ.*, εικονογράφηση Angus McBride, μετ. Νίκος Πρωτονοτάριος, Αθήνα, Περισκόπιο, 2009

Κυριάκος Γρηγορόπουλος, *Αρχαίοι Έλληνες οπλίτες, οι γιοι του πολέμου*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2008

Κυριάκος Γρηγορόπουλος, *Αρχαίοι Έλληνες ιππείς, στρατιωτικό σώμα ή κοινωνική τάξη;*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2009

Περικλής Δεληγιάννης, *Σπαρτιατικός στρατός, πρότυπο ανδρείας και αυταπάρησης*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2007

Περικλής Δεληγιάννης, *Γαλάτες, οι θηριώδεις πολεμιστές της αρχαίας Ευρώπης*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2008

Περικλής Δεληγιάννης, *Ιούλιος Καίσαρ –ο θεμελιωτής της ρωμαϊκής κοσμοκρατορίας*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2008

Περικλής Δεληγιάννης, *Κλεοπάτρα, η Ελληνίδα βασίλισσα της Αιγύπτου*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2009

Waldemar Heckel & Ryan Jones, *Μακεδόνας οπλίτης –το επίλεκτο πεζικό του Αλεξάνδρου*, εικονογράφηση Christa Hook, μετ. Ηλίας Παπαθανάσης, Αθήνα, Περισκόπιο, 2008

Αντουανέττα Καλλέγια, *Φίλιππος Β΄ βασιλεύς των Μακεδόνων*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2003

Γεώργιος Καρδαράς, *Η άνοδος και η πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2002

Γεώργιος Καρδαράς, *Ρωμαϊκός στρατός –η ισχυρότερη πολεμική μηχανή του αρχαίου κόσμου*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2005

Παντελής Καρύκας-Δημήτρης Μαρκαντωνάτος, *Μέγας Αλέξανδρος, ο οραματιστής στρατηλάτης*, 2^η έκδοση, Αθήνα, Περισκόπιο, 2009

Ιωάννης Κωτούλας, *Πελοποννησιακός Πόλεμος –το λυκόφως της κλασικής Ελλάδας*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2004

Ιωάννης Κωτούλας, *Ο στρατός του Μεγάλου Αλεξάνδρου –η κορύφωση της αρχαίας ελληνικής πολεμικής τέχνης*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2004

Δημήτρης Μπελέζος, *Αλκιβιάδης, ο «χαμαιλέον» του Χρυσού Αιώνα*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2006

Σοφία Σάκκαρη, *Η αρχαία Σπάρτη, η πατρίδα των γενναιοτέρων Ελλήνων*, Αθήνα, Περισκόπιο, 2006

Nicholas V. Sekunda, *Ο στρατός του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, εικονογράφηση Angus McBride, μετ., Αθήνα, Αψίδα, 1994

Nicholas V. Secunda, *Οι αρχαίοι Έλληνες*, εικονογράφηση Angus McBride, μετ., Αθήνα, Eurobooks, 1995

Nicholas V. Secunda & Simon Northwood, *Οι πρώτοι ρωμαϊκοί στρατοί*, εικονογράφηση Richard Hook, μετ.-επιμ. Βλαδίμηρος Ψιακής, Αθήνα, Eurobooks, 1996

J. Warry, *Αλέξανδρος ο κατακτητής*, μετ., Αθήνα, Eurobooks, 1995

Βλ. επίσης και τις συλλογικές περιοδικές εκδόσεις (με χρονολογική σειρά έκδοσης):

Έτος 1 μ.Χ., «*Ιστορικά*» Ελευθεροτυπίας 30-12-1999

Αθηναϊκή Δημοκρατία, «*Ιστορικά*» 6-4-2000

Πύρρος: στα χνάρια του Μεγαλέξανδρου, «*Ιστορικά*» 29-5-2000

Αρχαία Σπάρτη I & II, «*Ιστορικά*» 14-12-2000 & 14-6-2001

Η ιστορικότητα του Ιησού, «*Ιστορικά*» 21-12-2000

Χρόνος και χρονολόγια, «*Ιστορικά*» 4-1-2001 (άρθρα «Τα ημερολόγια των αρχαίων Ελλήνων», «Ρωμαϊκό ημερολόγιο» και «Χριστιανική χρονολογία»)

Η δίκη του Ιησού, «*Ιστορικά*» 12-4-2001

Αρχαίοι Έλληνες και θάλασσα, «*Ιστορικά*» 10-5-2001

Η δίκη του Σωκράτη, «Ιστορικά» 7-6-2001

Συρία –από τον Μέγα Αλέξανδρο ως τους Άραβες, «Ιστορικά» 13-9-2001 (άρθρα «Παλμύρα, η νύμφη της ερήμου» και «Η Συρία στην ύστερη αρχαιότητα»)

Ναυμαχίες Αιγός-Κνίδου, «Ιστορικά» 11-10-2001

Οι πατέρες της Ιστορίας, «Ιστορικά» 19-10-2001 (άρθρα περί Ηρόδοτου, Θουκυδίδη, Πολύβιου, Ιούλιου Καίσαρα, Διόδωρου Σικελιώτη, Σαλλούστιου, Σουητώνιου, Τάκιτου, Τίτου Λίβιου, Πλούταρχου, Λουκιανού)

Αφγανιστάν –από τον Μέγα Αλέξανδρο ως τους Ταλιμπάν, «Ιστορικά» 6-12-2001 (τα άρθρα «Ο Αλέξανδρος και οι επίγονοι», «Οι Έλληνες στη Βακτρία και την Ινδία» και «Οι αρχαίοι Έλληνες στο Αφγανιστάν»)

Ελλάδα-Ρώμη: συνάντηση δύο πολιτισμών, «Ιστορικά» 20-12-2001

Αρχαίοι Έλληνες μαθηματικοί, «Ιστορικά» 14-2-2002

Ασκληπιός και Ασκληπιεία, «Ιστορικά» 11-4-2002

Κέρκυρα: από τον Όμηρο ως σήμερα, «Ιστορικά» 6-6-2002 (άρθρο «Μυθικοί και αρχαίοι χρόνοι»)

Ναυμαχία Σαλαμίνας, 480 π.Χ., «Ιστορικά» 19-12-2002

Αρχαίοι Έλληνες αστρονόμοι, «Ιστορικά» 2-1-2003

Η τεχνολογία στην αρχαία Ελλάδα «Ιστορικά» 30-1-2003

Μέγας Αλέξανδρος, I & II, «Ιστορικά» 13 & 20-3-2003

Ελλάδα-Ρώμη: εξελληνισμός, «Ιστορικά» 17-4-2003

Ιπποκράτης, ο πατέρας της Ιατρικής, «Ιστορικά» 12-6-2003

Οι Ρωμαίοι στη βόρεια Αφρική, «Ιστορικά» 10-7-2003

Ξενοφών, «Ιστορικά» 2-10-2003

Η κατάρρευση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, «Ιστορικά» 9-10-2003

Ο Ηρώδης και η σφαγή των νηπίων, «Ιστορικά» 18-12-2003

Τα μαντεία, «Ιστορικά» 19-2-2004

Οι διάδοχοι του Ιπποκράτη, «Ιστορικά» 17-3-2004

Η μάχη του Μαραθώνα, 490 π.Χ., «Ιστορικά» 15-4-2004

- Πολιτικές δολοφονίες στη Ρώμη, «Ιστορικά» 15-5-2004*
- Οι περιηγήσεις του Πausανία, I & II, «Ιστορικά» 12 & 19-8-2004*
- Οι περιηγήσεις του Στράβωνα, I & II, «Ιστορικά» 26-8 & 2-9-2004*
Σοφοκλής, «Ιστορικά» 30-9-2004
- Αριστοτέλης, 384-322 π.Χ., I & II, «Ιστορικά» 2 & 9-12-2004*
- Ορφείας και ορφισμός –ένας Χριστός προ Χριστού, I & II, «Ιστορικά» 23 & 30-12-2004*
- Καρχηδονιακοί πόλεμοι –η στρατιωτική ιδιοφυία του Αννίβα εναντίον της ρωμαϊκής υπεροχής, Αθήνα, Περισκόπιο, 2004*
- Πολιτικές δολοφονίες στην αρχαία Ελλάδα, «Ιστορικά» 27-1-2005*
- Αρχαία Θήβα, «Ιστορικά» 10-2-2005*
- Δημόκριτος, «Ιστορικά» 3-3-2005*
- Θουκυδίδης, «Ιστορικά» 5-5-2005*
- Ιούλιος Καίσαρ, «Ιστορικά» 7-7-2005*
- Αρχαίες εορτές και μυστήρια, «Ιστορικά» 23-6-2005*
- Οκταβιανός Αύγουστος, «Ιστορικά» 14-7-2005*
- Ηρόδοτος, ο πατέρας της Ιστορίας, «Ιστορικά» 1-9-2005*
- Η μάχη των Πλαταιών, 479 π.Χ., «Ιστορικά» 15-9-2005*
- Μάντεις και μαντική, «Ιστορικά» 22-9-2005*
- Θερμοπύλες 480 π.Χ. –η πιο άνιση αναμέτρηση της παγκόσμιας ιστορίας, Αθήνα, Περισκόπιο, 2005*
- Μαραθώνας 490 π.Χ. –η Αθήνα συντρίβει την περσική υπεροψία, Αθήνα, Περισκόπιο, 2006*
- Η ναυμαχία της Σαλαμίνας 480 π.Χ. –τα «ξύλινα τείχη» σώζουν την Ελλάδα, Αθήνα, Περισκόπιο, 2006*
- Πλαταιές 479 π.Χ. –η οπλιτική φάλαγγα εξουδετερώνει την περσική απειλή, Αθήνα, Περισκόπιο, 2007*
- Λεύκτρα-Μαντίνεια: η θηβαϊκή εποποιία, σειρά «Μεγάλες Μάχες», Αθήνα, Περισκόπιο, 2006*

